

Toronto harta par fizisko aktivitāti – globāls aicinājums darbībai

Kanādā 2010. gadā notikušajā 3. starptautiskajā kongresā *Fiziskā aktivitāte un veselība* tika pieņemts jauns dokuments veselības veicināšanas jomā – *Toronto harta par fizisko aktivitāti*.

Harta ir izstrādāta saskaņā ar Pasaules Veselības organizācijas stratēģiju *Uzturs, fiziskā aktivitāte un veselība* un veselības veicināšanas jomā pieņemtajiem dokumentiem:

- Almati deklarācija par primāro veselības aprūpi (1978);
- Otavas harta par veselības veicināšanu (1986);
- Sundsvāles paziņojums par atbalstošu vidi (1991);
- Džakartas deklarācija par veselības veicināšanas vadošo lomu 21. gadsimtā (1997);
- Bangkokas harta par veselības veicināšanu: veselības jautājumi globalizētā pasaulē (2005).

Toronto hartas sagatavošanā piedalījās 460 cilvēki no 55 valstīm, izstrādes procesā tika saņemti 1697 komentāri un labojumi.

Kāpēc tika radīta harta par fizisko aktivitāti?

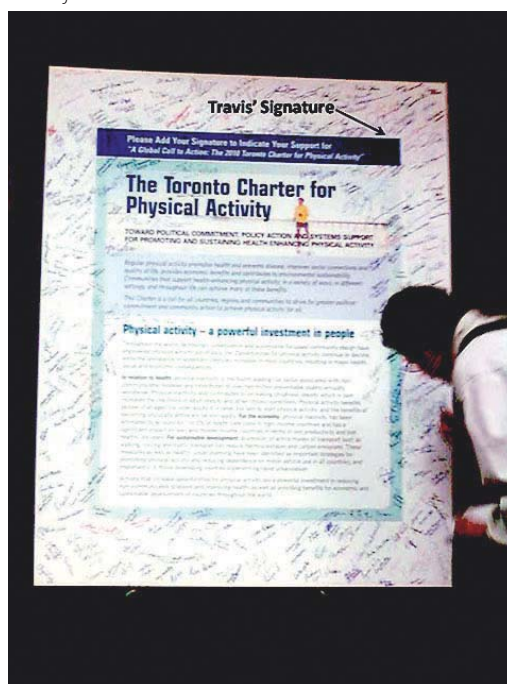
Toronto harta par fizisko aktivitāti ir aicinājums darbībai un līdzeklis, lai izveidotu ilgtspējīgas iespējas fiziski aktīvam dzīvesveidam visiem iedzīvotājiem. Hartas mērķis ir kopīgā darbībā apvienot veselības, transporta, vides, sporta un atpūtas, izglītības, pilsētvides projektēšanas un plānošanas jomas, kā arī valsts, nevalstisko un privāto sektoru, lai paugstinātu fizisko aktivitāti kā politisko prioritāti un izveidotu tam atbilstošus resursus, nodrošinātu dažādu jomu sadarbību politiskos, plānošanas, fizisko aktivitāšu programmu ieviešanas jautājumos un celtu fiziskās aktivitātes līmeni sabiedrībā visā pasaulē.

Galvenie principi

- Pārņemt uz pierādījumiem balstītas metodes fiziskās aktivitātes veicināšanai gan visai populācijai, gan atsevišķām iedzīvotāju grupām.
- Pieņemt vienlīdzības un cilvēktiesību principus, lai samazinātu sociālās atšķirības un nevienlīdzību sabiedrībā, kas kavē būt fiziski aktīviem.

- Pievērst nopietnu uzmanību fiziskiem, sociāliem un vides faktoriem, kas ierobežo cilvēku iespējas būt fiziski aktīviem.
- Veikt ilglaicīgas darbības dažādos līmeņos un iesaistīt daudzus sektorus, sasniedzot vislielāko efektivitāti.
- Veidot sadarbību starp lēmējinstītūcijām un sabiedrību, lai palielinātu resursus un politisko atbildību fiziskās aktivitātes veicināšanai.
- Sagatavot speciālistus gan pētījumu veikšanai, gan praktiskam darbam fizisko aktivitāšu veicināšanas jomā, kā arī iedzīvotāju fiziskās aktivitātes novērtēšanai; veicināt šo speciālistu tālākizglītību.
- Pieņemt principu *fiziskā aktivitāte visas dzīves garumā*, pievēršot uzmanību bērnu, ģimeņu, pieaugušo un veco cilvēku vajadzībām.
- Ņemt vērā kultūras atšķirības un atzīt nepieciešamību adaptēt fiziskās aktivitātes stratēģiju atbilstoši atšķirīgiem vietējiem apstākļiem un resursiem.

Toronto hartas pieņemšana. Toronto, 2010. gada 8. maijs.

Darbības pamatprincipi

- Ieviest nacionālo rīcības plānu.
- Izveidot sadarbību starp dažādiem sektoriem.
- Pārorientēt veselības aprūpes pakalpojumus un finansēšanas principus, par prioritāti izvirzot fizisko aktivitāti.
- Izstrādāt noteikumus un politiku, kas atbalsta fiziskās aktivitātes.
- Sekmēt fizisko aktivitāti dažādos sabiedrības līmeņos, ietverot skolas, darbvietas, veselības aprūpes iestādes; uzlabot sporta un atpūtas iespējas.

Informācija pieejama:
<http://www.cflri.ca/icpaph/en/index.php>

Sagatavojusi
Melita Sauka